

Hoofdstuk 21:

Lembergs Dagboek

Dinsdag 15 mei 1923, Velykyy Lozha nabij Lwow (Lemberg)

Toen ik vanochtend al vroeg wakker werd en het balkon op liep, was ik onverwacht getuige van een prachtige zonsopgang. De gouden lichtkrans van de rijzende zon kleurde de landerijen om het landgoed in prachtige zachte tinten. Ik was er door ontroerd en bleef minutenlang toekijken voor ik terug ging in mijn kamer in een poging toch nog wat te dutten.

We ontbeten laat in de ochtend op het buitenterras, toen de prachtige voorjaarsdag al volop begonnen was. Ik moet toegeven dat ik me bijna uitgelaten gedroeg, maar daar had ik alle reden toe, vond ik. De vorige avond had onze gastheer, Graaf Konstantin Nechuy-Levytsky, een soiree georganiseerd voor de lokale notabelen. En hierbij heb ik, bij de klanken van heerlijke walsen van Strauss in de balzaal, heerlijk intiem gedanst met Charles. Wat had hij er in dat militaire kostuum van hem prachtig uit gezien! Ik moet toegeven dat ik erover gefantaseerd had 's nachts hoe hij mijn 'beau' werd!

De dag werd alleen maar beter toen meteen na het ontbijt Kostya onverwacht aankondigde voor een kleine week op zakenreis te moeten. Iets met de formele afwikkeling van een legaat, waarvoor hij tot zijn grote tegenzin in hoogsteigen persoon in Warschau moest verschijnen. Ik moet zeggen dat ik niet goed opleette; daarvoor was ik veel te druk met de rol spelen van de vrolijke, onbezorgde en o zo begeerlijke jongedame. Maar natuurlijk was ik vooral bezig om Charles te peilen, ondanks dat hij er precies zo uit zag zoals altijd: de immer beheerste en altijd vlekkeloos geklede heer die hij was.

“Een legaat? Een paar rotcenten zeker! Dat heeft een graaf als jij toch niet nodig?”, zei Aristide gnuivend op zijn bekende hooghartige manier van doen, “En weet dat die Polen je daar voor zullen laten kruipen!”

Natuurlijk was Kostya weer vreselijk makkelijk op de kast te jagen. Hij sprong op van tafel, “Ik gooi mezelf nog liever over de rand van de Zbruch-kloof! Nooit zal ik buigen voor die verdomde Polen!” Hij spuugde op de grond.

Ik glimlachte lichtjes maar reageerde niet. Natuurlijk had ik op de late avonden, die we vaak doorbrachten bij de grote open haard en met vele glaasjes spotykach, al heel veel gehoord over de gevoeligheden in deze roerige regio. We bevonden ons immers in wat wel het zwaartepunt van Europa leek te zijn: Lemberg, die veelkleurige, prachtige stad waarvan ik deze zomer zo was gaan houden, met die unieke menging van invloeden: Duitstaligen, joden, Oekraïeners en Polen. En na de meest recente oorlogen had Polen de macht gekregen, dit zeer tegen het zere been van Oekraïeners als onze vriend Kostya.

“Oh ja? Je hebt toch anders zelf de wapenen tegen hun neergelegd!”, zei Aristide fijntjes met een sardonische glimlach.

“Omdat ik niet anders kòn!”, brieste Kostya, “Die verdomde Volkerenbond ook!” Ik was

trots op mezelf dat ik ook dit begreep. In die Volkerenbond was namelijk met algemene instemming Lemberg en de regio Galicië waar het in lag, definitief toegewezen aan Polen. “Maar als ik het had mogen bepalen, dan hadden we gewoon door gevochten!”

“Als de grote militair Konstantin Nechuy-Levytsky het voor het zeggen had gehad, had de wereld er heel anders uit gezien!”, grinnikte Charles.

“Inderdaad!”, zei Kostya trots, die het cynisme was ontgaan. Waarschijnlijk omdat hij zo idioot trots was op die militaire carrière van hem. En ook hier hadden voldoende gehoord. Met weemoed had hij verteld over de goede oude tijden in de legers van de trotse Oostenrijks-Hongaarse Dubbelmonarchie. En ook over hoe hij na de Grote Oorlog in het Oekraïense leger onder de legendarische Generaal Symon Vasylyovych Petliura had gevochten. En het zelfs nog had geschopt had tot luitenant. “Luitenant, goed he?”, ik hoor het Kostya zo weer zeggen. We hadden er met zijn drieën smakelijk om kunnen lachen.

“Kun je als je in Warschau bent dat Militaire Kruis van je niet opspelden?”, bracht Charles op plagerige toon in. Uiteraard begreep ik dat hij het had over hoe nota bene de Poolse generaal Pilsudski het hele regiment van Kostya een onderscheiding had gegeven voor de verdediging van Lemberg tegen de Russen. In een onzalig verbond hadden de Oekraïeners en Polen namelijk enkele jaren geleden samen de strijd aangeboden tegen een nóg grotere gezamenlijke vijand. Die afschuwelijke Bolsjewieken natuurlijk, die in Rusland de macht hadden gegrepen.

“Wat? Nooit! Dat ding heb ik ook meteen in de Poltva-rivier gegooid!”, brieste Kostya, die nog steeds niet doorhad dat we hem de gek zaten aan te steken.

“Maar, Kostya?”, vroeg ik op mierzoete toon, “Kun je dan niet vertellen over uit wat voor een gegoede familie je komt?” Ik doelde erop dat hij er ook een handje van erover te pochen dat hij de nazaat was van een beroemde schrijver.

“Je bedoelt oudoom Ivan zeker? Maar hij is Oekraïens!”, wierp Kostya de suggestie meteen verre van zich, “Bovendien zijn die Polen veel te onbeschaafd om de fijne letteren te kunnen waarderen!”

“Je hebt waarschijnlijk gelijk”, zei Aristide, “Alhoewel het voor mij uiteindelijk één pot nat is. Ik kan al die Slavische volken niet eens uit elkaar houden! Voor mij staan ze allemaal onderaan de ladder van grote Europese volkeren.”

Charles keek van opzij Aristide grijnzend aan: ook dit was een onderwerp waarover ze veel vaker gepraat hadden, “De Fransen bedoel je?”

“Vooruit, die ja, maar ook de Engelsen, de Duitsers zelfs, ondanks alles. Maar vooral de Italianen natuurlijk!”

Ik mengde me maar niet in dit gesprek, vooral omdat die me nauwelijks interesseerde. Misschien wel omdat ik mezelf geen deel van geen enkele van die volken voelde. Daarvoor was mijn familiegeschiedenis veel te... diffuus.

Kostya maakte echter meteen een geïrriteerd wegwerpgebaar, “Ik vraag me soms wel eens af waarom ik jullie sowieso hier uitgenodigd heb. Die arrogantie! Jullie winnen één oorlog en denken meteen dat jullie alles zijn! Maar wacht maar af! Ik voorspel jullie dat binnen één generatie de kaarten weer opnieuw geschud gaan worden in Europa. Een nieuwe oorlog! En dat dan Oekraïne hier weer de scepter zwaait!”

Aristide ging opgewonden staan, “Die weddenschap staat! Want ik wed dat het gewoon Polen blijft!”

Charles ging ook staan en riep: “En ik wed dat de Oostenrijkers hier weer aan de macht komen.”

Het viel me in dat geen van de heren had gegokt op de meest waarschijnlijke mogelijkheid: namelijk dat de Russen hier de boel in handen zouden krijgen. Ik heb het bedenkelijke voorrecht gehad ooit Stalin te hebben ontmoet en had meteen begrepen dat deze man zéér moest worden gevreesd. Als ik de kranten, die ik overigens maar matig las, mocht geloven trok hij de laatste tijd de macht steeds meer naar zich toe, nu die arme dwaas van een Oeljanov op sterven na dood was. Maar ik wist dat de mannen er niet op zaten te wachten dat een vrouw als ik zich zou mengen in hun politieke discussies en riep vrolijk: “Ach, wat maakt het uit? Wie ook de macht heeft, Lemberg zal altijd een favoriete plek van me blijven!”

Kostya glimlachte dankbaar, liep op me toe en drukte een vormelijke zoen op mijn wang, “Kijk, dank je, Imogen! Eigenlijk iemand die iets zinnigs zegt!” Hij liet me weer los en richtte zich tot de mannen, “En nu moet ik me excuseren. Jullie kunnen me zondag terug verwachten. En tot die tijd mogen jullie hier natuurlijk verblijven! Velykyy Lozha staat volledig tot jullie beschikking!”

“En daarvoor zijn we je dankbaar!”, zei Charles. Ik wist dat hij het meende, zo correct hij altijd was.

“Herinner me aan dat ik jullie daarna meeneem naar de Bzuch-kloof! Die moeten jullie gezien hebben!” En met die woorden draaide hij zich om en liep bedrijvig naar binnen, waar zijn persoonlijk assistent meteen toeschoot om nadere instructies te ontvangen.

Die middag waren we dan eindelijk alleen: het ‘Triumviraat’, zoals we onszelf gekscherend noemden. Aristide, Charles en ik. We maakten de balans op: we hadden nog een paar zorgeloze weken voor ons, voor onze plichten ons weer thuiswaarts riepen en verbleven in het prachtig familiehuis van Kostya’s familie, weelderig gelegen in de landerijen langs de Poltva-rivier net buiten Lemberg. Wat wilde je nog meer? Het was zalig!

Die middag maakten Aristide en Charles te paard een verkenningstocht in het Roztochya woud, terwijl ik me in mijn eigen vertrekken terugtrok en een dutje deed. Aan het eind van de middag kregen we licht souper opgediend van borsjt en gebakken kip met jonge aardappeltjes. En bij het dessert deed ik het voorstel om eindelijk weer eens het Spel te spelen. De mannen waren direct enthousiast en stemden in. En druk pratend haalden we herinneringen op van de spaarzame vorige gelegenheden dat we kans hadden het Spel te spelen. We hadden het al snel over de allereerste keer, in Parijs, vier jaar geleden, in 1919.

Ik kan me de sfeer in de stad nog goed herinneren: het gonsde en bruisde van hernieuwde energie, nu die vreselijke oorlog eindelijk over was. Druk was het er ook door de vele diplomatieke delegaties die in de stad waren neergestreken in voorbereiding van het belangrijke verdrag, dat uiteindelijk in Versailles zou worden bezegeld.

Aristide en ik kenden elkaar net een paar maanden: we hadden de Gave meteen in elkaar herkend toen we veroordeeld waren tot dezelfde coupé tijdens een lange treinreis. En Charles merkte ik meteen op, toen ik hem die avond de trap af zag lopen in het fonkelnieuwe Musée Rodin. Dat was tijdens de feestelijke opening, waar ‘Tout Paris’, tenminste het deel dat er toe deed, voor was uitgenodigd en waar Aristide op onduidelijke wijze toegangskaarten voor had geregeld. Ik kan niet zeggen dat ik meteen verliefd op hem was, maar ik voelde niet alleen de Gave in hem, maar ook iets anders... Een aantrekkingskracht?

Ach, ik weet niet waarom ik dit allemaal opschrijf... Misschien wel omdat die tijd nog steeds zo levendig voor mijn netvlies staat, alsof ik die tijd zoveel intenser beleefde dan tegenwoordig... Maar goed, ik had het over het eerste Spel. We speelden het later die avond in

de tuinen bij het Palais du Luxembourg. We kozen vijf mensen uit, vulden hen met instructies en lachten smakelijk om het eindresultaat: een knokpartij waar uiteindelijk de gendarmerie bij te pas moest komen.

We besloten dat het deze keer geraffineerder moest, en bespraken de opzet met elkaar terwijl we koffie met appelkoek lieten serveren. Ten slotte lieten we het voltallige huispersoneel aantreden op het grote gazon achter het landhuis. Acht mensen waren het: de hoofdbediende, de stalmeester en zijn jonge knecht, twee tuinmannen, twee huishoudstertjes en de kokkin. De mannen kozen elk drie slachtoffers uit en ik kreeg de laatste twee: de tuinman Vitali en de staljongen Slava. Vervolgens gingen we aan de slag. Het duurde maar een kwartiertje, en vervolgens konden we genieten van de voorstelling.

Alles draaide er natuurlijk om dat het personeel zich tegen elkaar zou keren. Om die reden had Aristide bij de stalmeester, Taras, de suggestie ingebouwd dat zijn vrouw, de knappe huishoudster Kira, vreemd ging met de hoofdbediende, Shmalov; een vreselijke vormelijke man, die ik niet kon uitstaan. Vervolgens ontplooiden de andere narratieven zich: ook de tuinman Artem was met haar vreemd gegaan, zo hadden we bedacht. En ik had mijn staljongen, Slava, zo geil gemaakt, dat hij haar ter plekke besprong. Het leidde tot een enorme kluchtige toestand! Een voorstelling waar we smakelijk naar keken, vorstelijk gezeten vanaf onze tuinstoelen op het bordes. Aristide rookte zelfs gerieflijk een sigaretje.

Hier had het misschien bij moeten blijven, maar opeens had Artem, een geblokt mijnwerkerstype, een grote snoeischaar in de hand. Geen idee waar hij die vandaan had gehaald; had die nog in de tuin gelegen? Hoe dan ook; hij ging er meteen Shmalov mee te lijf. We slaakten alle drie geschokte kreten, toen hij totaal onverwacht de hoofdbutler dood stak. Aristide en Charles renden meteen het bordes af om de gemoederen te bekoelen. Maar het was te laat: “*man erntet, was man sät*”, zou mijn oude moedertje zeggen: je oogst wat je zaait. Want in het mêlee was de dikke kokkin onzacht gevallen en dat zinde mijn tuinman Vitali niet. Tot mijn schrik merkte ik dat ik een iets te afkeer voor zijn collega's bij hem had ingebouwd. Want hij viel Artem heel venijnig aan, ontfutselde hem de snoeischaar en dreef het genadeloos in zijn buik. Maar ook daar was het nog niet mee klaar, want stalmeester Taras ranselde intussen ongenadig hard Slava af, die overduidelijk een stijve onder zijn stugge werkbroek had, toen Kira hem vol afschuw van zich af geduwd had.

Tja, wat kan ik zeggen? Het was niet de beste editie van ons Spel. Snel en doelmatig herprogrammeerden we iedereen en brachten de boel tot bedaren. We instrueerden de resterende zes personeelsleden om de twee doden in het bos te begraven en voor immer te zwijgen over wat er gebeurd was. Maar tegelijkertijd wisten we dat we straks wel wat hadden uit te leggen tegen onze gastheer. We besloten echter dat het ons plezier niet mocht vergallen en sloten de dag toch nog gewoon af met ons dagelijkse spotykach bij de open haard. Het mierzoete streeklikeurtje verzachtte de stemming en leek alles minder zwaar en moeilijk te maken.

En zo trokken we ons uiteindelijk terug in onze privé-vertrekken voor de nacht.

Woensdag 16 mei 1923, Velykyy Lozha nabij Lwów (Lemberg)

Vanochtend sloot ik me veel te laat en geradbraakt aan bij het ontbijt, na een doorwaakte nacht, één van de ergste uit mijn leven. Ik durfde noch Charles, noch Aristide aan te kijken, terwijl ik snel op een stoel ging zitten en die aanschoof aan tafel.

“Mijn hemel! Wat is er in jóú gevaren, Imogen?”, vroeg die goede oude Charles bezorgd. Maar het besef dat ik ook hem geenszins meer kon vertrouwen, drukte zwaar op me. Ik bromde iets over een zware migraine en dat de mannen me beter met rust konden laten. En dat meende ik.

“Het heeft toch niet te maken met gisteren?”, vroeg Charles toch nog. Ik schudde zwakjes mijn hoofd en Aristide voegde toe, “Dat akkefietje komt goed. Vandaag ga ik hoogstpersoonlijk al het personeel nog eens langs om iedereen in te lijnen voor wat het verhaal wordt: Shmalov en Artem hebben het Icoon uit Kostya’s studeerkamer gestolen en zijn gevlucht.

Charles reageerde als door een adder gebeten: “Welke gestolen Icoon?”

Aristide grijnsde hooghartig: “Het Icoon dat inmiddels uit de lijst is gehaald en opgerold in mijn reiskoffer zit. In Parijs kan ik er een hele goede prijs voor krijgen, dat weet ik zeker. Zo komt er toch nog iets goeds voort uit deze hele onverkwikkelijke toestand...”

“Maar, dat is diefstal”, bracht Charles verbijsterd uit, “je besteelt je eigen gastheer! Onze vriend!”

Aristide haalde zijn schouders op; “Ach, dat irritante omhooggevallen militairtje hing me toch al behoorlijk de keel uit, daar heb ik helemaal geen medelijden mee. Bovendien is hij rijk zat, hij gaat dat ding niet eens missen!”

Charles schudde heftig zijn hoofd en richtte zich toen smekend tot mij, “Imogen, zeg jij dan iets!” Maar ik stond alleen maar op van de tafel en liep de salon uit. Ik had geen hap door mijn keel gekregen maar had ook helemaal geen honger, besefte ik pas toen ik weer over de trap omhoog liep terug naar mijn kamers.

Pardon; ik moet nog vertellen wat mijn gemoedstoestand veroorzaakte natuurlijk! Nou, dat was, dat ik midden in de nacht opeens merkte hoe iemand... probeerde binnen bij me te komen! Ik schoot rechtop in bed, aanvankelijk denkend dat ik het wel gedroomd moest hebben. Maar het gebeurde écht! En het meest miserabele was, dat het nog lukte ook: ik vóelde gewoon, zo sterk was mijn Gave toch wel ontwikkeld, dat er iemand naar binnen glipte. Maar wat er daarna met mij gebeurde -in mijn eigen hoofd gebeurde!-, daar moest ik naar gissen. Het duurde ook maar enkele hele nare seconden. Het ene moment wist ik gewoon dat er iemand binnen was, alsof er een kever in mijn schedel rond kroop, en een moment later was het weg, dat nare gevoel.

Natuurlijk bleef ik verbijsterd achter! Dit was me letterlijk nog nooit gebeurd! Verstijfd van angst stak ik meteen een olielamp aan, maar er bleek helemaal niemand in mijn kamer te zijn! Ik moet toegeven dat mijn hoofd tolde door alle verwarrende gedachten. Hoe kon het dat iemand buiten deze kamer bij me naar binnen was gedrongen? En veel belangrijker nog: wie was het? Het kon toch niet anders dan dat het Aristide of Charles was! Voor zover ik wist waren wij drieën immers de enigen ter wereld zijn met de Gave, die bijzondere Gave die ons in staat stelt andere mensen te manipuleren. Aristide had dat ook altijd gezegd. In onze vele gesprekken had hij het altijd over ‘luciditeit’ gehad, trouwens. Hij zei dan dat onze geesten helderder, of scherper waren dan wie dan ook, en dat we daarom in staat waren mensen te zien op een andere manier. Aristide had het wel eens vergeleken met dat we meevoeren op een passagiersschip en wij drieën als enige het eiland in de einder konden bekijken dat aan het zicht van alle anderen ontglipte omdat wij verrekijkers hadden. Ik had het altijd een wankele vergelijking gevonden, want wij bekeken helemaal niet dat eiland, maar dan toch onze mede-opvarenden!

Wat me verder ook ronduit beangstigde was dat ik niet eens wist wat er gebeurd was in mijn hoofd. Welke intentie, gedachte of overtuiging was er geplant? Het besef dat mijn gedachten niet meer helemaal van mezelf waren, maakte dat ik zelfs mezelf moest wantrouwen.

Ik kon het me ook gewoon heel moeilijk voorstellen dat Aristide en Charles het gedaan zouden hebben. Dan hadden ze de heilige belofte die ten grondslag aan ons heilige verbond, ons Triumviraat, gebroken! Ik kon me niet voorstellen dat ze die hele bijzondere band die we met zijn drieën hadden wilden doorbreken, kapot maken!

Maar daar, klaarwakker liggend in mijn grote hemelbed in het holst van de nacht, besepte ik tegelijkertijd dat ook deze gedachte ingeplant kon zijn...

Het was zo gekmakend allemaal!

Aristide was de eerste die zich weer bij me aandiende; zo rond de klok van tweeën. Ik liet hem binnen nadat hij zijn verschijning met een voorzichtig klopje op de slaapkamerdeur had aangekondigd. Hij vertelde dat hij heel bezorgd om me was en dat hij Charles had opgedragen me vooralsnog met rust te laten. Dat verbaasde me niets; Aristide was altijd de dominante persoon in ons verbond geweest. Toen ik vroeg waar Charles dan wel was, vertelde Aristide dat die naar Lemberg was gegaan om de diefstal en de verdwijning van twee personeelsleden te melden. Ik verbaasde me ook hier helemaal niet over. Charles had zich niet alleen bij het verachtelijke plan van Aristide neergelegd maar werkte er nu ook aan mee. Tegelijkertijd vroeg ik me af of Charles me misschien wel uit de weg ging uit vrees dat ik zou doorzien dat hij degene was geweest die bij me was binnen gedrongen.

“Vertel me wat er aan de hand is, mijn dierbare Imogen”, zei Aristide nadat hij tegenover me was gaan zitten aan het kleine bistrotafeltje dat voor mijn balkondeuren stond, “Ik weet dat het geen eenvoudige migraine is.”

Hij keek me aan met een intense blik die ik nog steeds niet goed kan omschrijven, maar waar ik me zovele malen aan had over gegeven. Want ik had nog nooit iets geheim voor hem kunnen houden. En daarom begon ik, voor ik het goed en wel besepte, alles te vertellen. Of was het nu iets anders, iets buiten me, dat me opdroeg te spreken? Zelfs die gedachte spookte door mijn hoofd.

Hij was geschokt, natuurlijk, en hij nam me in zijn armen en troostte me. En ten slotte zei hij dat het wel Charles moest zijn, het kon niet anders.

“Mij ontgaat niets, dat weet je toch, ma belle?”, zei Aristide, “Je hebt zelf toegegeven dat je misschien wel aangetrokken bent tot hem en bij hem merk ik dat het wederzijds is. Daar hoeft ik mijn Gave niet eens voor te gebruiken.”

“Maar waarom? Waarom?”, hilde ik. Hilde ja: ik moet helaas toegeven dat alle omstandigheden: het gebrek aan slaap, de spanning, me nogal breekbaar hadden gemaakt.

“Misschien wil hij je zo graag, dat hij...”, begon Aristide voor hij stil viel. Wat wilde hij nog meer zeggen? ‘Betoverd heeft’ misschien? We zullen het niet weten, want er werd op dat moment op de deur geklopt. Voor ons verscheen niet Shmalov, maar Ilona, de lelijke van de twee huishoudstertjes. Ze brabbelde iets bijna onverstaanbaars, iets over dat meester Charles terug was. Ach, het is zo vervelend als je een slecht functionerende staf hebt! We geboden het onbeschofte wicht om te maken dat ze weg kwam.

“Laat ik toch maar beneden gaan om Charles begroeten”, zei Aristide.

“Ik ga mee”, zei ik. Ik voelde me weer iets opgeknapt na het gesprek met mijn oudste vriend. Maar ik wilde ook heel graag Charles in de ogen kijken!

We vonden Charles aan de grote tafel in de tuinkamer, gebogen over enkele kranten die hij schijnbaar mee had genomen vanuit Lemberg.

“Moet je zien”, zei hij toen hij merkte dat we binnen liepen. Hij hield een pagina omhoog met een foto van een politicus die ik niet herkende, hij had in ieder geval een zo strenge blik dat die weer lachwekkend werd, “Die nieuwe premier van jouw mooie landje, Aristide, heeft weer eens een redevoering gegeven. Mussolini! Wat een toonbeeld van beschaving!” Dit bedoelde hij natuurlijk cynisch. Charles zette er die verontwaardigde blik bij op, die ik altijd zo schattig vond aan hem.

“Wat een onzin! Ons land had een autoritaire leider als hem nodig!”, bromde Aristide. Dat verbaasde me niets; hij had me verteld dat vlak voor dat hij mij had leren kennen een tijdje journalist geweest van een reactionaire krant in zijn geboortestad Venetië.

“Ha! En dat Fascistische gedachtengoed van hem erbij zeker”, snoof Charles bozig, die de krant weer neerlegde, “Nou, ik zeg je: dat wordt één grote rampspoed in Italië met die gek aan het roer!”

“Onzin, onzin!”, gromde Aristide nu echt geïrriteerd, “In tegendeel zelfs. Ik weet zeker dat Mussolini een machtig en groot Italiaans rijk gaat scheppen, met voldoende leefruimte voor ons.”

“Kom, kom”, kwam ik snel tussenbeide, “Al die politiek ook de hele tijd! Jullie gaan toch zeker niet wéér zo’n dwaze weddenschap aan.” Ik richtte me tot Charles, “Vertel liever wat er in Lemberg is gebeurd.”

Charles knikte, “Taras heeft me met de koets gebracht, ik was er binnen het uur. Ik heb meteen de politie genotificeerd en zelfs de hoofdcommissaris gesproken. Ze starten meteen een onderzoek en zetten Shmalov en Artem op de gezochten-lijst. Vanmiddag npg komen ze hier poolshoogte nemen.”

Ik betrapte mezelf erop dat ik hem ingespannen had gade geslagen. Ik had er altijd van gehouden hoe efficiënt Charles bij dit soort dingen kon zijn. Natuurlijk, zo was hij ook opgevoed als kind van gegoede Franse adel, de rijke patriciërsfamilie De Commenay. Maar het zat ook gewoon in zijn aard, besepte ik. Charles was zoals mijn grootvader dat zo mooi konden zeggen ‘*every inch a gentleman*’.

Maar toen betrapte ik mezelf op nog iets anders: dat ik smachtte om zijn nek te kussen, zijn lichaamsgeur op te snuiven. Dat ik me bijna niet kon bedwingen om me op hem te werpen, om hem helemaal uit te kleden, heel langzaam: kledingstuk voor kledingstuk. En mezelf erbij! En om me dan uiteindelijk helemaal aan hem te geven, *in den vleze* dan. Ik rukte mezelf los uit het visioen en was geschokt om mezelf. Aan dit soort gedachten had ik zeer zelden toegegeven, laat staan dat ik zoiets onoirbaars gedaan had! Dat soort... dingen deed ons soort mensen niet: we legden ons zelf de hoogste normen op en pas als ik getrouwd zou zijn met iemand zou ik het ook willen consumeren.

“Wat is er, is er iets?”, vroeg Charles met grote bezorgd kijkende ogen. Ik sloeg verward mijn ogen neer en huiverde in het besef dat dít het moest zijn: dít was de gedachte die bij me was ingeplant: dat ik seksuele omgang wilde met Charles. En dat kon maar één ding betekenen, Charles was degene die...

“Imogen”, probeerde Aristide nog, zijn hand op mijn schouder leggend. Maar ik schudde die van me af en rende de kamer uit.

Donderdag 17 mei 1923, Velykyy Lozha nabij Lwow (Lemberg)

Het moge duidelijk zijn dat ik ook deze nacht niet goed sliep. Ik bleef maar malen in mijn hoofd en draaien. Erger was dat ik elk moment wéér een aanval verwachtte en daardoor waren mijn zenuwen op hoogspanning. Heel vroeg in de ochtend, het begon nog maar net licht te worden, hield ik het niet meer en verliet ik het bed. Ik móest het weten, ik móest Charles zelf confronteren.

Ik was in de vorige weken nog nooit in zijn kamer geweest, besefte ik, toen ik op mijn tenen naar het grote bed sloop en hem daar zag liggen in het schaarse ochtendlicht. Keurig op zijn rug en met de lakens maar tot zijn middel over zich getrokken. Opnieuw voelde ik dat er zich iets raars in mij roerde: ik vroeg me af of hij geheel naakt was onder dat laken en die mogelijkheid wond me op. Ik voelde opeens de aandrang om bij hem te gaan liggen en mijn hoofd in zijn nek te begraven.

Maar ik bedwong mezelf en zei luid genoeg: “Charles!” Ik moest het twee keer herhalen, voor hij eindelijk ontwaakte. Toen hij mij herkende naast zijn bed, leek hij even te schrikken, maar hij herpakte zich snel: “Imogen, wat doe jij hier?” Hij draaide zich op zijn buik en stak de olielamp naast zijn bed aan; in het hele huis was geen elektriciteit te bekennen.

“Ik kom je wat vragen”, zei ik.

“Na-natuurlijk”, stamelde Charles verward, “Maar waarom nu?”

Ik gaf geen antwoord en schudde mijn hoofd.

“Ga dan ten minste toch zitten!” Hij klopte op de zijkant van het bed.

Ik reageerde opnieuw niet, maar brak ten slotte los: “Heb je in mijn hoofd gezeten? Heb je dat, Charles? Zeg het me!”

Charles leek oprecht geschokt, of was het gewoon allemaal gespeeld? Ik wist het niet. Net zoals ik niet wist of ik die gevoelens van genegenheid voor hem die ik óók voelde, moest vertrouwen.

“Zeg het me!”

“Imogen, lieve schat. Dat zou ik toch nooit doen! We hebben ons verbond, wij drieën tegen de wereld. Dat zou ik toch nooit verbreken!” Hij schoot overeind, gleed uit bed en ging staan. Daarmee werd meteen de vraag beantwoord of hij naakt was: hij had een lange onderbroek aan. Maar nog steeds was ik niet onberoerd door die duidelijke bobbel tussen zijn benen.

“Je hebt gedachten ingeplant bij me, onkuise gedachten”, fluisterde ik.

Charles keek me bezorgd aan en legde heel voorzichtig een arm op mijn schouder, “Imogen toch, wat zeg je toch allemaal... Je trilt helemaal!”

Hij deed nog een stap dichterbij en wilde me in zijn armen nemen. Maar de gedachte om geknuffeld te worden door dezelfde man die misschien wel in mijn hoofd was geweest, was te veel voor me. Ik trok me los en rende zijn kamer uit.

“Imogen”, riep Charles nog, maar het was te laat.

Een groot deel van de dag ging daarna als een slechte droom aan me voorbij. Er leek wel een grauwe sluier over de werkelijkheid te liggen en dit beïnvloedde duidelijk ook Aristide en Charles. Ze leken voorwaar opgelucht toen ze na het ontbijt aankondigden een lange verkenningstocht te gaan maken op hun paarden. Intussen zwierf ik maar wat rond door het lege landhuis, probeerde mijn gedachten te verzetten met wat boeken in de leeskamer, of lag lusteloos op het bed.

Pas aan het einde van de middag waren de mannen terug: ik zag ze vanuit mijn

balkonraam aankomen. Ik had daarna ook maar net voldoende tijd om we wat decenter te kleden, voor Aristide zich al aandiende in mijn slaapkamer.

“Imogen, ik moet je nu spreken, we hebben weinig tijd!” Hij vertelde dat Charles nog bezig was de paarden te verzorgen. “Heb je nagedacht?”

Ik knikte voorzichtig.

Aristide knikte en keek me met die daadkrachtig blik aan die hem zo kenmerkte; “Ik ook. Het is Charles, ik ben ervan overtuigd. Vandaag liet hij aan mij los hoe hij naar je smacht. Dat is hem allemaal teveel geworden en heeft hem ertoe gedreven het te doen.”

Ik was geschokt en merkte dat ik alweer begon te huilen. “Heeft hij het toegegeven?”

“Nee”, zei Aristide gedecideerd, “Maar dat hoefde ook niet. Dat wat hij wèl zei, zei genoeg. Maar Imogen, ik moet het weten, denk jij hetzelfde?”

De verwarde gedachten schoten door mijn hoofd, maar bleven maar terug komen bij dat ene feit: dat ik elk gevoel dat ik had voor Charles moest wantrouwen, “Ik... weet het niet.” Ik keek in zijn dwingende ogen en voegde er moeizaam aan toe, “Ik... ik denk het, ja...”

Aristide knikte kort, alsof hij had gehoord wat hij moest horen, “Dan is het besloten. Laat mij dan nu datgene dat moet gebeuren regelen, Imogen!”

Ik was niet in staat om te antwoorden, viel in zijn armen en hilde.

Vrijdag 18 mei 1923, Velykyy Lozha nabij Lwow (Lemberg)

Ach, mijn handen trillen bijna te hevig, om te kunnen opschrijven wat er vandaag allemaal gebeurd is. Er razen zoveel gevoelens door me heen, dat ik ze niet eens meer kan onderscheiden van elkaar: ontzetting, verdriet, woede, ontluistering; opluchting misschien wel?

Het ontbreekt me aan de kracht om uitgebreid te vertellen hoe we uiteindelijk terecht kwamen bij de Zbruch-kloof. Aristide had het plan voorgelegd om er met zijn allen de lunch te gebruiken; hij wilde die plek nu al zien en niet wachten op Kostya's terugkeer. Het duurde even voor Charles kon worden overgehaald, maar uiteindelijk vertrokken we. Hij en Aristide voorop op hun paarden en daarachter de koets met de anderen: Taras en Vitali op de bok en ik achterin, samen met de al voorbereide lunch.

Het had een aangenaam ritje kunnen zijn, als ik niet had geweten wat er zou volgen. Na een paar uur bereikten we de kloof en was ik helemaal bevangen door de hitte. Wankelend verliet ik de koets en merkte ik dat we ons midden in de wildernis bevonden; nergens was enig teken van menselijke beschaving. Aristide en Charles waren al afgestegen en leidden me naar de rand van de kloof. Een diep ingesleten rotsig dal met helemaal beneden het smalle zilveren lint van de Zbruch rivier, die niet ver hiervandaan moest samenstromen met de Dniestr. De witte rotsen blonken in de zon en ik was overweldigd door de pracht van de plek.

“Nou, en dan nu de lunch!”, zei Charles, die opgewekt in de handen klapte, “Mijn maag brult!” Hij had nog steeds niets door, die arme man.

“Een moment nog”, zei Aristide. Met een subtiel gebaar gaf hij aan dat ik wat naar achteren moest gaan, wat ik zo onopvallend mogelijk deed. Ik merkte ook nu pas op dat Taras en Vitali bij ons waren gaan staan.

“Wat dan? Wat bedoel je?”, vroeg Charles die nu onraad voelde. Zijn blik schoot heen en weer naar de beide bedienden, die nog een stap dichterbij zetten.

“Nu”, zei Aristide. Hij moest het vooraf hebben ingeplant in de hoofden van de bedienden, want deze reageerden razendsnel en zonder twijfel en grepen beide ruw een arm van Charles

vast.

“Wat heeft dit te betekenen?” De stem van Charles klonk een octaaf hoger en ik zag in zijn blik hoe geschrokken hij was. Ik voelde spijt en medelijden, maar probeerde die weg te drukken met de gedachte dat Aristide altijd beter dan ik wist wat er moest gebeuren.

“Laat me los”, gromde Charles, die zich probeerde los te rukken. Hij had die frons op zijn gezicht als hij zich concentreerde en ik begreep wat hij probeerde.

“Bespaar je de moeite”, zei Aristide, die zich schuin voor mij had geposteerd, recht voor Charles, met daarachter de kloof, “Ik heb beide mannen grondig geconditioneerd; je komt niet meer binnen.”

“Aristide, verdomme, wat is dit?”, vroeg Charles hijgend, niet langer proberend zichzelf te bevrijden uit de dubbele houdgreep.

“Een tribunaal, dat is wat het is”, baste Aristide met zijn bekende autoritaire stem, “Je hebt ons verbond gebroken. Je hebt Imogen geschonden. En daarvoor moet je gestraft worden.”

De ogen van Charles sprongen bijna uit hun kassen; “Maar ik heb niets van dat alles gedaan!” Hij richtte zich tot mij; “Imogen, zeg jij dan iets!”

“Imogen is het volledig eens met wat er nu moet gebeuren”, zei Aristide meteen, nog steeds tot Charles pratend, “Is het niet?” Hij draaide zich om naar mij en keek me aan met die intense blik van hem.

Ik wist niet wat ik moest zeggen. Ik had heel erg te doen met Charles, maar voelde tegelijk afschuw voor het feit dat ik zelfs dat gevoel niet kon vertrouwen. Ik herinnerde me ook dat ik al vier jaar in vrijwel alles Aristide had gevolgd en wilde me vastklampen aan de wetenschap dat hij altijd het beste had geweten wat goed voor me was. Maar meteen twijfelde ik ook daar weer over, want ik begreep ook wel degelijk hoe dwingend en eigengereid hij kon zijn.

“Imogen?”, vroeg Aristide nog nadrukkelijker.

Ik nam een beslissing, eentje waar ik ook meteen spijt van had, “Ja, Aristide”, bracht ik uit, “Ik wil dit ook!” Ik probeerde niet te zien dat de mond van Charles zich in een volmaakte ‘O’ vormde en wendde snel mijn blik af.

“En daarmee is het pleit beslecht”, klonk meteen Aristide’s stem, “Charles de Commenay, voor je verraad wordt je gestraft met de dood.”

“Nee”, klonk Charles gepijnigde brul. Ik keek op en zag hoe hij zich op de een of andere manier had ontworsteld aan Vitali. Of nee, begreep ik nu, door hem was losgelaten! Charles had hem tóch nog weten over te nemen! Naast alle nog steeds razende emoties, voelde ik bewondering voor hem.

De dingen gingen nu heel snel: Vitali vloog meteen Aristide aan, maar die had opeens een pistool in zijn hand. Het schot daverde door de vallei en Vitali smakte zwaar op de grond. In een oogwenk zag ik het gapende gat in zijn borst waar de kogel was ingeslagen. Intussen had Charles een vuistslag verkocht aan Taras, maar de stalmeester nam, ondanks een hevig bloedende neus, Charles opnieuw in een ijzeren houdgreep.

“Zo”, zei Aristide met een stem die nog steeds volledig beheerst leek, “Dat was onverwacht, dat geef ik toe! Maar ik pleeg in dit soort gevallen altijd te zeggen: ‘alles wat mij niet doodt, maakt mij sterker’”.

Charles staarde hem met onversneden haat aan; “Nietzsche, gadverdamme! Je bent walgelijk, Aristide! Ik vervloek je!” En ijzingwekkend genoeg verplaatste zijn blik zich daarna naar mij, “Maar jou nog meer, Imogen!” De uitspraak benam me de adem en ik zakte krachteloos neer op de grond.

“Dat laat me allemaal volledig koud, Charles”, klonk Aristide’s kille stem, “Goed, het is tijd voor de executie. Het was de bedoeling dat beide mannen je in de kloof zouden werpen. Heet zo iets niet jonassen? Maar dat lukt nu natuurlijk niet meer. Gelukkig ben ik heel goed in improviseren.”

Ik zag niet of Aristide een gebaar maakte richting Taras, of dat hij rechtstreeks een nieuwe instructie inplantte. Hoe dan ook begon de stalmeester Charles mee te sleuren naar de rand van de kloof. Charles probeerde nog steeds in paniek om vrij te komen, maar kon niet voorkomen dat hij mee werd getrokken helemaal tot op de rand van de kloof.

“Tot ziens Charles”, klonk Aristide’s stem weer. En meteen erna trok Taras Charles met zich mee over de rand. Ze verdwenen beide in de diepte en het laatste wat ik hoorde voor ik mijn bewustzijn verloor, was de gil van mijn beau...

Wordt vervolgd